

CARMINA BURANA

O Fortuna
velut luna
statu variabilis,
semper crescis
aut decrescis;
vita detestabilis
nunc obdurat
et tunc curat
ludo mentis aciem,
egestatem, potestatem
dissolvit ut glaciem

Sors immanis
et inanis,
rota tu volubilis,
status malus,
vana salus
semper dissolubilis,
obumbrata
et velata
mihi quoque niteris;
nunc per ludum
dorsum nudum
fero tui sceleris.

Sors salutis
et virtutis
mihi nunc contraria,
est affectus
et defectus
semper in angaria.
Hac in hora
sine mora
corde pulsum tangite;
quod per sortem
sternit fortem,
mecum omnes plangite!

Fortunae plango vulnera
stillantibus ocellis
quod sua mihi munera
subtrahit rebellis.
Verum est, quod legitur,
fronte capillata,
sed plerumque sequitur
Occasio calvata.

In Fortunae solio
sederam elatus,
prosperitatis vario
flore coronatus;
quicquid enim florum
felix et beatus,
nunc a summo corruui
gloria privatus.

Fortunae rota volvitur:
descendo minoratus;
alter in altum tollitur;
nimis exaltatus
rex sedet in vertice
caveat ruinam!
nam sub axe legimus
Hecubam reginam.

Veris leta facies
mundo propinatur,
hiemalis acies
victa iam fugatur,
in vestitu vario
Flora principatur,

nemorum dulcisono
quae cantu celebratur.

Florae fusus gremio
Phebus novo more
risum dat, hac vario
iam stipate flore.
Zephyrus nectareo
spirans in odore.
Certatim pro bravo
curramus in amore.

Cytharizat cantico
dulcis Philomena,
flore rident vario
prata iam serena,
salit coetus avium
silvae per amena,
chorus promit virgin
iam gaudia millena.

fortuna –ae f szerencse;
velut miként, miképp;
luna –ae f hold;
status –us m állás, helyzet itt:
abl. limitationis;
variabilis 2 változó;
semper mindig;
cresco 3 **crevi** **cretum**
nö(vekedik);
aut vagy;
decreasco 3 –**crevi** –**cretum**
fogy, csökken;
vita –ae f élet;
detestabilis 2 átkozott, utálatos;
nunc most;
obduro 1 kemény vagyok,
megkeményíti magát;
tunc akkor;
curo 1 –**avi** –**atum** ápol gyógyít;
ludus –i m játék, itt: abl. instr;
mens mentis f értelem, ész,
szellem;
acies –ei f élesség;
acies mentis tiszta ész;
egestas –atis f szegénység,
ínség;
potestas –atis f hatalom;
dissolvo 3 –**solvi** –**solutum**
felold;
ut miként;
glacies –ei f jég

sors –sortis f sors;
immanis 2 szörnyű, roppant
nagy;
inanis 2 üres, hiábavaló,
haszontalan;
rota –ae f kerék;
volubilis 2 változó, forgó;
status –us m helyzet, állapot;
malus 3 gonosz, rossz;
vanus 3 haszontalan, hamis,
hazug;
salus –utis f jólét;
semper mindig;

dissolubilis 2 feloldható,
felosztható;
obumbro 1 –**avi** –**atum** leplez,
eltakar, elhomályosít;
velo 1 –**avi** –**atum** betakar,
eltakar, befed;
quoque is;
nitor 3 **nixus sum** neki feszül,
vmi ellen küzd, vki felé igyekszik;
ludus –i m játék, tréfa;
per ludum játékból;
dorsum –i n hát;
nudus 3 csupasz, mezítelen,
pőre;
scelus –eris n szerencsétlenség,
csapás;

salus –utis f jólét;
virtus –utis f erény;
contrarius 3 ellenséges vkivel
(dat);
affectus 3 gyöngye, erőtlenség;
defectus 3 meggyengült;
angaria –ae f szállító szolgálat,
fúvarrobot;
hora –ae f óra;
sine+abl. vmi nélkül;
mora –ae f késedelem, haladék;
cor cordis n szív;
pulsus –us m ütés, (ér)verés;
tango 3 **tetigi tactum** üt;
quod mivel;
per+acc. által;
sterno 3 **stravi stratum** leterít
mecum = cum me
plango 3 **planxi planctum**
jajszóval sirat;

vulnus –eris n seb;
stillo 1 –**avi** –**atum** csepegtet,
cseppenként hullat
ocellus –i m szem(ecske);
quod mivel
munus –eris n ajándék

subtraho 3 –**traxi** –**tractum**
elvesz vkitől, megvon, megtagad
vkitől;
rebellis 2 lázadó;
verus 3 igaz;
lego 3 **legi lectum** olvas;
frons frontis f homlok,
capillatus 3 hajas;
fronte capillata post est
occasio calva elől van üstöke
az alkalomnak, hátul kopasz
(közmondás)
plerumque legtöbbször;
sequor 3 **secutus sum** követ,
utána következik;
occasio –onis f alkalom;
calv(at)us 3 kopasz;

solium –i n trón;
sedeo 2 **sedi sessum** ül;
efero –**ferre** –**tuli** –**latum**
felelem, magasba emel;
prosperitas –atis f siker,
szerencse;
varius 3 változatos, különféle;
flos floris m virág;
corono 1 –**avi** –**atum**
megkoronáz;
quisquis quidquid v. quicquid
akárki, akármí; itt: apposit. praed.
enim ugyanis;
floreo 2 –**ui** virágzik, virágzó
helyzetben van = tekintélyes,
hatalmas;
felix (icis) boldog, szerencsés,
áldott; itt: attributum.praed.
summus 3 legfelsőbb,
legmagasabb (hely);
corruo 3 –**ui** –**iturus** leesik;
gloria –ae f dicsőség;
privo 1 –**avi** –**atum** megfoszt
vkit (amitől: abl.)

volvo 3 **vovi volutum** forgat,
pass: fordul;

descendo 3 –**scendi** –**scensum**
leszáll, lemegy;
minor 1 kisebbít, alacsonyít;
alter –**era** –**erum** másik;
altum –i n magasság;
tollo 3 **sustuli sublatum**
(fel)emel;
nimis igen nagyon;
exalto 1 felelem, felmagasztal;
vertex –**icis** m tető, hegy,
legmagasabb hely;
caveo 2 **cavi cautum** óvakodik
vkitől / vmitől (acc.)
ruina –ae f esés, bukás,
szerencsétlenség;
nam ugyanis;
axis –**is** m (világ) tengely,
(szabad) ég;
Hecuba –ae f Trója királynéja,
Priamos felesége;

ver veris n tavasz;
laetus 3 vidám, jókedvű,
boldogító;
facies –ei f alak, arc;
propino 1 ráköszönt vkire (dat.);
mundus –i m világ;
hiemalis 2 téli, viharos;
acies –ei f hegye, éle vminek; itt:
fagy;
victus 3 legyőzött, legyőzve
helyzetben van = tekintélyes,
hatalmas;
iam már;
fugo 1 –**avi** –**atum** elűz;
vestitus –us m öltözet, ruházat;
Flora –ae f a virágok istennője,
tavaszistennő;
principor 1 uralkodik;
nemus –**oris** n (virágos) erdő;
dulcisonus 3 édesen,
kellemesen szóló;
cantus –us m ének, dal, hang;
celebro 1 –**avi** –**atum** ünnepel,
tisztelem, magasztal;

fundo 3 **fudi fusum** önt, terít,
elterül,
gremium –i n kebel, öle vkinek;
Phoebus –i m Apollón, mint
napisten;
novus 3 új;
mos moris m...mód;
novo more új módon (abl. modi)
risus –us m nevetés;
risum dare nevet
stípo 1 körülvesz, körülfog ppp
adverbiuma;
Zephyrus –i m nyugati szél;
spiro 1 –**avi** –**atum** lengedezik,
fú;
odor –is m illat;
nectareus 3 nektár-
certatim vetélkedve,
versenyezve
bravium –i n győzelmi díj;
curro 3 **cucurri cursum** fut,
szalad

cytharizo 1 citeráz, citerán
játszik
canticum –i n ének, dal;
dulcis 2 édes;
philomela –ae f fülemüle;
rideo 2 **risi risum** nevet;
pratium –i n rét;
serenus 3 világos, tiszta,
nyugodt;
salio 4 –**ui** ugrik, szökken;
coetus –us m összejövetel,
társaság;
silva –ae f erdő;
amoenus 3 gyönyörű szép
(helyről)
chorus –i m körtánc, csapat;
promo 3 **prompsi promptum**
elővesz, előhoz;
gaudium –i n öröm
milleni –ae –a ezer-ezer